

Ankestyrelsen

NYT

NYT FRA ANKESTYRELSEN NR. 7 OKTOBER

2011

	Side
Kontanthjælpsmodtagere skal have konkret og præcis vejledning	2
Vejledning fra nævnet fører til ændringer i kommunernes sagsbehandling	6
Flere sager om forskelsbehandling indbringes for ligebehandlingsnævnet	8
Tvangsadoptioner er svære at gennemføre	13
Lettere adgang til adoption uden samtykke	17
Nogle anbragte unge kan blive på anbringelsesstedet til de er 23 år	20
Kommunerne anbringer færre børn uden for hjemmet	22
Frit valg af botilbud	25
Flere klagesager i statsforvaltningerne	28
Kort Nyt fra Ankestyrelsen	31

Kontanthjælpsmodtagere skal have konkret og præcis vejledning

Kommunerne skal vejlede kontanthjælpsmodtagere konkret og præcist, når de indkalder dem til samtale, tilbud m.v. Ankestyrelsen har siden vejledningspligten i aktivloven blev indført, offentliggjort 6 Principafgørelser. Principafgørelserne fastlægger praksis for, hvordan kommunerne skal vejlede. De danner grundlag for, at kommuner og nævn kan vejlede og behandle sager i overensstemmelse med loven og praksis.

Af fuldmægtig Lars Amtoft, Ankestyrelsen

Ændrede regler om sanktioner og vejledning

Ændringen af aktivlovens regler om sanktioner for kontanthjælpsmodtagere har virkning fra september 2009. De nye regler betyder, at kommunerne skal sanktionere kontanthjælpsmodtagere på et meget tidligere tidspunkt end tidligere.

Det er dog en forudsætning for, at kommunen kan sanktionere, at kommunen samtidig med indkaldelsen har vejledt borgeren om konsekvenserne, hvis borgeren ikke møder op til den planlagte aktivitet. Vejledningen er en garanti for, at borgeren præcist ved, hvad der kan ske, hvis han ikke deltager i den planlagte aktivitet.

Læs ændringen af aktivloven, der medførte ændrede regler om sanktion og indførte vejledningspligten i § 35 >>

6 Principafgørelser om vejledningspligten

Konkret og præcist

Kommunerne skal vejlede konkret og præcist.

Det betyder, at kommunen, når den indkalder til den enkelte aktivitet, skal vejlede om,

- hvilke følger det får for borgeren, hvis han ikke møder til denne aktivitet, og
- hvordan han igen får ret til hjælp.

Hvis kommunen ikke har givet korrekt vejledning ved indkaldelsen til en aktivitet, kan borgeren ikke sanktioneres, hvis han udebliver fra den planlagte aktivitet.

Læs Principafgørelse 5-11 om, at det er upræcist at angive flere mulige følger, hvis der kun er én konsekvens, hvis man ikke møder op >>

Læs Principafgørelse 6-11 om, at vejledningen skal angive præcist, at udeblivelse vil få konsekvenser for kontanthjælpen, og at det ikke er tilstrækkelig vejledning til borgeren at vedlægge lovteksten >>

I forbindelse med praksisundersøgelsen om kontanthjælp og sanktioner fra januar 2011 fandt Ankestyrelsen dette gode eksempel på vejledningstekst:

Sagen vedrørte en borger, som var udeblevet fra en jobsamtale uden rimelig grund.

I indkaldelsen blev følgende oplyst: "Du skal være opmærksom på, at der er mødepligt til samtalen. Det betyder, at hvis du uden rimelig grund udebliver fra samtalen, mister du retten til kontanthjælp, indtil du igen retter henvendelse til kommunen, jf. lov om en aktiv socialpolitik § 37"

Ankestyrelsen vurderer, at denne vejledning er konkret i forhold til jobsamtalen og præcis i forhold til konsekvens af manglende fremmøde samt generhvervelse af ret til hjælp. Vejledningen var derfor fyldestgørende.

Konkret anledning til at vejlede om sanktionsmuligheder

Kommunen skal have en konkret anledning til at vejlede om sanktionerne.

Læs Principafgørelse 132-11 om, at kommunen ikke skulle vejlede, når kommunen ikke vidste, at borgeren ville sige sit arbejde op >>

Ændring af mødetidspunkt

I en anden Principafgørelse har vi afgjort, at en kommune ikke behøver at vejlede igen, hvis den oprindelige vejledning må anses for at gælde for en ny aktivitet.

Det er dog et krav, at der skal være nær sammenhæng mellem den ændrede aktivitet og den nye aktivitet.

Læs Principafgørelse 134-11 om, at kommunen ikke skulle vejlede på ny, når samtalen blev flyttet til dagen efter på borgerens foranledning >>

Vejledning på Jobnet

Kommunen skal ikke vejlede yderligere om konsekvenserne af manglende bekræftelse af jobsøgning, når en borger har tilmeldt sig elektronisk til Jobnet.

Når man tilmelder sig Jobnet, får man automatisk vejledning om konsekvenser af manglende bekræftelse af jobsøgning.

Det forudsætter dog, at den konkrete vejledningstekst i Jobnet, som borgeren ikke kan undgå at se, opfylder betingelserne i aktivlovens § 35. Det er kommunens ansvar, at borgeren har modtaget korrekt vejledning.

Læs Principafgørelse 143-11, om at

- **den automatiske vejledning anses for givet til borgeren, når han eller hun har tilmeldt sig elektronisk til Jobnet,**
- **vejledningen i dette tilfælde dog ikke kunne opfylde betingelserne i § 35,**
- **vejledning, som borgeren selv ville kunne finde frem til via hjemmesiden, ikke indgik i vurderingen >>**

Vejledningsteksten på Jobnet er nu ændret på baggrund af Principafgørelse 143-11.

Oversættelse

Kommunen skal konkret vurdere, om der er behov for at oversætte vejledningen for borgeren, når de indkalder borgeren til en aktivitet. Der er derfor ikke en generel pligt til at oversætte kommunens breve.

Læs Principafgørelse 131-11 om, at kommunen konkret skal vurdere, om borgeren kan tilstrækkeligt godt dansk til at læse og forstå vejledningsteksten >>

Praksisundersøgelse viste behov for afklaring

Ankestyrelsen gennemførte i 2010 en praksisundersøgelse om kontanthjælp og sanktioner. Praksisundersøgelsen blev offentliggjort i januar 2011. Praksisundersøgelsen viste blandt andet, at kommunerne havde behov for, at Ankestyrelsen belyste rækkevidden af aktivlovens § 35.

Undersøgelsen viste også, at kommunerne i en stor del af sagerne havde givet utilstrækkelig vejledning til borgerne om konsekvenserne, hvis de udeblev fra en aktivitet.

Læs Ankestyrelsens Praksisundersøgelse om kontanthjælp og sanktioner fra januar 2011 >>

Afgørelserne har stor betydning for de berørte borgere

Vigtigheden af vejledningspligten blev i forbindelse med praksisundersøgelsen understreget af ankechef Pernille Fejfer.

"Fradrag i kontanthjælpen har stor betydning for den enkelte borgers og familiens økonomiske situation. Der er tale om afgørende hjælp til personer, som ikke har andre økonomiske midler. Derfor er det problematisk, at kommunerne i hver tredje sag ikke har informeret borgeren tilstrækkeligt om, hvad der kunne ske, hvis de udeblev fra et jobtilbud."

- ankechef Pernille Fejfer

Ankestyrelsen har derfor siden praksisundersøgelsen arbejdet på at få klarlagt rækkevidden af vejledningspligten. Med disse 6 offentliggjorte Principafgørelser har kommuner og nævn fået bedre mulighed for at vejlede borgerne korrekt og behandle sagerne i overensstemmelse med loven og praksis.

**De 6 Principafgørelser er truffet af Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg.
Læs mere om udvalget på www.ast.dk >>**

Vejledning fra nævnet fører til ændringer i kommunernes sagsbehandling

Af Camilla Stine Simonsen, Statsforvaltningen Sjælland

Statsforvaltningen Sjælland har gennemført deres første formidlingsprojekt på baggrund af Ankestyrelsens praksisundersøgelse om kontanthjælp og sanktioner fra 2011. Formålet har været at vejlede om lovgivning og praksis på kontanthjælpsområdet. Alle kommunerne i Region Sjælland har deltaget. Vejledningen er på den måde nået hurtigere ud til et stort antal sagsbehandlere i regionens kommuner.

Læring foregår gennem vejledningsmøder

Beskæftigelsesankenævnet har afholdt tre vejledningsmøder for 5-6 kommuner ad gangen og et afsluttende møde for samtlige fagchefer. Vejledningsmøderne havde fokus på kommunernes vejledningsforpligtelse i forbindelse med fradrag i og stop af kontanthjælp og blev opbygget på baggrund af gennemgang af lovgivning, praksis og cases.

På møderne fik alle deltagerne mulighed for at komme i dybden med de indsatsområder, som praksisundersøgelsen viser, at der er behov for. Arbejdet med cases medførte, at den faglige formidling kommer tættere på den enkelte sagsbehandlers hverdag.

Kommunerne har foretaget konkrete ændringer

Vejledningsmøderne har ført til, at flere kommuner allerede har tilrettet breve og udarbejdet tillæg til vejledning fx når der skal afgives tilbud. De har også givet udtryk for, at de fortsat vil arbejde videre på at forbedre den vejledning, som de giver borgerne.

Herudover har flere kommuner dannet mindre erfa-grupper i ydelseskontorerne på tværs af kommunerne og dannet erfa-grupper i jobcentre med repræsentanter fra 4-5 kommuner i hver gruppe.

Kommunernes evaluering af vejledningsmøderne

Kommunernes evaluering af vejledningsmøderne viser, at

- deltagerne samlet set i høj grad eller nogen grad har oplevet vejledningsmøderne som positive og udbytterige
- det var en god måde at få viden på
- der var plads til dialog og fordybelse
- det var godt at få talt med andre kommuner og høre, hvad de gør med de forskellige problemstillinger i hverdagen

Kommunerne har også givet konkrete forslag til, hvordan de kunne få yderligere bistand fra nævnet. Der blev eksempelvis nævnt nyhedsbreve, flere orienteringsmøder og flere møder ude i kommunerne.

Nævnets vurdering af vejledningsmøderne

Beskæftigelsesankenævnet er af den opfattelse, at

- der på møderne var en betydelig større aktiv involvering fra kommunernes side i forhold til dialogmøder om de traditionelle praksisundersøgelser
- nævnet er nået ud til en langt større målgruppe set i forhold til de traditionelle dialogmøder i forbindelse med praksisundersøgelsen, idet samtlige kommuner har deltaget med cirka 6 sagsbehandlere og 2 fagchefer fra hver kommune

Beskæftigelsesankenævnet vil følge op på formidlingsprojektet i 2012.

Læs hele rapporten "Formidlingsprojekt 2011 - kontanthjælp og sanktioner" på www.statsforvaltningen.dk >>

Ankestyrelsen har i januar 2011 udgivet en praksisundersøgelse om 'Kontanthjælp og sanktioner', som også er beskrevet i en artikel i Nyt fra Ankestyrelsen.

- **Praksisundersøgelse 'Kontanthjælp og sanktioner', www.ast.dk >>**
- **'Kommunerne skal vejlede modtagere af kontanthjælp bedre', Nyt fra Ankestyrelsen nr. 2 februar 2011 >>**

Fakta om Statsforvaltningen Sjællands første formidlingsprojekt

- Formidlingsprojektet har erstattet den traditionelle praksisundersøgelse, som nævnet årligt gennemfører.
- Vejledningsforløbet har taget afsæt i Ankestyrelsens praksisundersøgelse om kontanthjælp og sanktioner fra 2011.

Flere sager om forskelsbehandling indbringes for ligebehandlingsnævnet

Ligebehandlingsnævnets årsberetning for 2010 beretter om et stigende antal sager om kønsligestilling. Den samme tendens gør sig gældende, når det drejer sig om forskelsbehandling på grund af alder og handicap. Her har vi beskrevet et lille udpluk af nævnets sager fra 2010 om kønsligestilling, etnicitet, alder og handicap.

Af fuldmægtig Ellen Bleeg og chefkonsulent Susanne Fischer, Ankestyrelsen

Tallene taler for sig selv

Ligebehandlingsnævnet har nu eksisteret i næsten 3 år. I løbet af de 3 år er antallet af klager steget jævnt. I 2009 modtog nævnet 194 sager, mens det i 2010 modtog 286. I 2011 har nævnet indtil videre modtaget cirka 250 sager. Kommuner og offentlige myndigheder har været part i cirka 30 sager i 2010.

Ligebehandlingsnævnet blev etableret i 2009 ud fra et ønske om at samle klager over alle forskelsbehandlingsgrunde i ét nævn.

Nævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af køn og etnicitet både indenfor og udenfor arbejdsmarkedet. Nævnet kan kun behandle klager over forskelsbehandling på grund af race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national eller social oprindelse på arbejdsmarkedet.

[Læs hele årsberetningen på Ligebehandlingsnævnets hjemmeside >>](#)

Eksempler fra nævnets praksis i forhold til kommuner

Forskelsbehandling på grund af køn i forhold til børn

Klager var far til en pige på 4 år, som kommunen havde anbragt uden for hjemmet i en plejefamilie. Både faren og moren havde samvær med datteren, men kommunen havde bestemt, at farens samvær skulle overvåges, mens moren måtte være sammen med datteren uden overvågning. Faren mente, at han blev forskelsbehandlet på grund af sit køn. Nævnet vurderede, at faren ikke havde påvist faktiske omstændigheder, der kunne skabe en formodning om, at faren havde været udsat for forskelsbehandling på grund af køn.

[Læs afgørelse 2500062-09 >>](#)

Kommunal procedure om, at barnet automatisk følger moren

En far klagede over, at en kommunes børne- og ungeforvaltning sendte breve om blandt andet pladsanvisning til moren, selvom forældrene boede sammen og havde fælles forældremyndighed. Nævnet fandt, at der var en formodning for, at klager blev udsat for indirekte forskelsbehandling i de tilfælde, hvor korrespondancen blev stilet til moren, selvom der er fælles forældremyndighed. Nævnet fandt imidlertid også, at kommunen havde godtgjort, at denne praksis skyldes administrative og tekniske hensyn og ikke køn. Der var derfor ikke tale om forskelsbehandling.

[Læs afgørelse 2500035-10 >>](#)

Om forskelsbehandling under graviditet og barsel

Der har i 2010 været en stor stigning i antallet af sager, der omhandler forskelsbehandling under graviditet og barselorlov.

Ingen lønforhandling i forbindelse med barsel

En kontorfunktionær i et statsligt jobcenter klagede over, at hun ikke fik tillæg ved de årlige lønforhandlinger i oktober 2008 og april 2009. Hun var på barselorlov fra maj 2008 til april 2009. Nævnet fandt, at kontorfunktionæren havde været udsat for forskelsbehandling. Nævnet lagde vægt på, at jobcenteret havde oplyst, at kontorfunktionæren ikke kunne komme i betragtning, fordi hun havde været på barselorlov i det meste af perioden. Nævnet lagde også vægt på, at de øvrige medarbejdere i jobcenteret enten fik engangsvederlag eller forhøjet deres kvalifikationstillæg ved lønforhandlingerne. Kontorfunktionæren fik en godtgørelse på 10.000 kr.

[Læs afgørelse 2500142-09 >>](#)

Ændring af stillingsindhold under barsel

En afdelingssekretær på et sygehus blev fastansat fra den 1. oktober 2005. Hun gik på barsel i 2007 og forventede at genindtræde i stillingen den 1. oktober 2008 efter endt orlov og afholdelse af ferie. I august 2008 blev hun kontaktet af ledelsen og fik besked om, at indholdet af hendes stilling ville blive ændret. Nævnet fandt ikke, at der var en formodning for, at hun var blevet udsat for forskelsbehandling. Nævnet lagde vægt på, at beslutningen om ændring af stillingsindholdet ikke var blevet truffet under kvindens barsel. Det blev også tillagt betydning, at kvinden blev tilbudt en nyoprettet stilling, som hun accepterede.

[Læs afgørelse 2500146-09 >>](#)

Om forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse

Sprogscreening i forbindelse med skolestart

Et forældrepar af anden etnisk oprindelse klagede over, at deres 5-årige søn blev henvist til en anden skole end distriktsskolen på grund af sprogscreening i forbindelse med skolestart. Nævnet fandt ikke, at kommunens praksis var i strid med loven. Nævnet vurderede, at sprogscreening af børn med dansk som andetsprog og deraf følgende skolehenvielse i højere grad ville ramme børn med anden etnisk herkomst end dansk. Nævnet fandt dog også, at kommunen forfulgte et sagligt formål ved at forsøge at sikre børnene den bedste skolegang og bedre danskfærdigheder.

[Læs afgørelse 2500147-09 >>](#)

Afslag på sociale ydelser til dansk statsborger af anden etnisk oprindelse

En dansk statsborger af anden etnisk oprindelse klagede over, at en kommune, da han vendte hjem til Danmark, gav ham afslag på kontanthjælp med henvisning til, at han ikke havde lovligt ophold i Danmark. Nogle dage efter genvurderede kommunen sagen under henvisning til, at der var sket en sagsbehandlingsfejl, da manden var dansk statsborger. Kommunen vurderede, at manden var berettiget til kontanthjælp.

Nævnet lagde vægt på, at kommunens oprindelige afslag var uberettiget og skyldtes fejl, der ifølge kommunens egne oplysninger opstod på grund af klagers udenlandsk klingende navn. Nævnet lagde også vægt på, at kommunen ikke havde henvist til forhold, der indebar, at princippet om ligebehandling ikke var blevet tilsidesat. Nævnet havde i den forbindelse lagt vægt på, at kommunen ikke havde redegjort for, hvilke procedurer de benyttede for at undgå denne type fejl, der typisk ville ramme personer af anden etnisk oprindelse end dansk. Manden blev tilkendt en godtgørelse på 2.000 kr.

[Læs afgørelse 2500166-09 >>](#)

Afslag på adoption til dansk/udenlandsk par

Et par søgte om godkendelse til at kunne adoptere et barn. Manden var muslim og født og opvokset i et 3. land.

Nævnet fandt, at parret muligvis var blevet udsat for forskelsbehandling på grund af mandens muslimske baggrund. Det fremgik af et referat i sagen, at sagsbehandleren klart havde givet udtryk for, at det var hendes opfattelse, at en muslim ikke anerkendte et adopteret barn på lige fod med et biologisk barn. Nævnet bemærkede også, at formanden for Adoptionsnævnet skulle have tilkendegivet over for parret, at forløbet ville have været anderledes, hvis de havde heddet "hr. og fru Hansen".

Nævnet vurderede, at det ville være betænkeligt at statuere, at parret havde påvist sådanne faktiske omstændigheder, der gav anledning til at formode, at der konkret er udøvet forskelsbehandling.

[Læs afgørelse 2500198-09 >>](#)

Om forskelsbehandling på grund af alder og handicap

Antallet af sager om afskedigede ældre medarbejdere eller handicappede og afslag på jobansøgninger til ældre eller handicappede ansøgere er stigende. I 2009 afgjorde nævnet 10 sager om alder og handicap, mens det i 2010 afgjorde 33 sager. Ser vi på 2011 er det også markant, at stigningen i sagsantal netop skyldes flere klager over forskelsbehandling på grund af alder og handicap.

Afskedigelse af dagplejer på grund af alder

En 58-årig dagplejer klagede over, at hun blev afskediget på grund af alder. Siden 1980 havde hun arbejdet som dagplejer. Når dagplejere fylder 58 år, kan de ifølge den gældende overenskomst meddele kommunen, at de ikke længere ønsker at modtage børn i gæstedagleje og 5. gæstebarn. Dagplejeren benyttede sig af denne aftale fra juni 2009. Den 19. januar 2010 blev hun opsagt.

Nævnet fandt, at afskedigelsen var i strid med loven. I begrundelsen for afskedigelsen var det nævnt, at dagplejeren ikke kunne modtage gæstebørn. Nævnet lagde særlig vægt på, at kriteriet alder var nævnt som et af flere kriterier for, hvem der skulle opsiges. Alderskriteriet indgik dermed i beslutningsgrundlaget. Dagplejeren fik en godtgørelse på 200.000 kr.

[Læs afgørelse 2500105-10 >>](#)

Opsigelse af medarbejder i fleksjob

En kvinde blev opsagt i sit fleksjob som pædagog på en boenhed for udviklingshæmmede voksne. Kvinden var ansat i fleksjob på grund af en medfødt ryglidelse, og hendes arbejdsgiver var en kommune.

Nævnet fandt ikke, at opsigelsen var i strid med loven. Det var nævnets vurdering, at der forelå et handicap i forskelsbehandlingslovens forstand.

Nævnet fandt også, at kvinden havde påvist faktiske omstændigheder, som gav anledning til at formode, at hun havde været udsat for forskelsbehandling. Nævnet havde lagt vægt på, at arbejdsgiver valgte at håndtere kravet om besparelser ved at nedprioritere arbejdsfunktioner, som fortrinsvis blev udført af kvinden.

Kommunen havde dog godtgjort, at afskedigelsen var objektivt begrundet i et sagligt formål, idet der var behov for nedskæringer. Nævnet fandt ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens prioritering, hvor kommunen valgte at beholde de ansatte, der kunne udføre rygbelastende arbejdsopgaver. Endelig fandt nævnet ikke, at kommunen havde tilsidesat sin forpligtelse til at træffe hensigtsmæssige foranstaltninger, for at kvinden kunne blive i sit job, fordi der på tidspunktet for opsigelsen allerede var taget hensyn til hendes handicap og hendes arbejdsopgaver var tilpasset dette.

[Læs afgørelse 2500162-09 >>](#)

Afgørelser fra Ligebehandlingsnævnet

Ligebehandlingsnævnet udsender hver måned et nyhedsbrev med en kort beskrivelse af de afgørelser, nævnet har truffet. Du kan læse mere om Ligebehandlingsnævnet og tilmelde dig nyhedsbrevet på nævnets hjemmeside.

[Læs mere om nævnet på www.ligebehandlingsnaevnet.dk >>](http://www.ligebehandlingsnaevnet.dk)

Tvangsadoptioner er svære at gennemføre

Kommunerne synes, at de nye regler om adoption uden samtykke er svære at bruge i konkrete sager. Det er konklusionen på en undersøgelse, som Ankestyrelsen har gennemført for Socialministeriet og Familiestyrelsen. Lovændringen fra 2009 har ikke betydet, at flere børn er blevet tvangsadopteret, sådan som det var lovgivernes hensigt.

Af fuldmægtig Nelle Seiersen, Ankestyrelsen

Reglerne om tvangsadoption er stadig meget stramme

Hvis kommunen skal rejse en sag om at tvangsadoptere et barn, skal kommunen dokumentere, at forældrene ikke bliver i stand til at tage sig af barnet og ikke vil kunne spille en positiv rolle over for deres barn. Det er svært endegyldigt at dokumentere, mener samtlige af de interviewede kommuner.

”Der, hvor vi går ind og kigger på, om tvangsadoption er en løsning, der er loven simpelthen så stram, at det ikke kan lade sig gøre”
- Kolding kommune

De udvidede regler om adoption uden samtykke før og efter 1. oktober 2009

- Med udvidelsen af reglerne blev det i oktober 2009 muligt at adoptere børn under 1 år og børn, der har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år.
- Den tidligere gældende praksis var, at barnet skulle have været anbragt uden for hjemmet i mindst 7 år og ikke have haft kontakt med forældrene i 6 til 8 år.

[Læs mere om reglerne om adoption uden samtykke >>](#)

Kan misbrugsforældre forandre sig?

Samtlige 7 interviewede kommuner mener, at selv når forældre har et massivt misbrug, er det svært at dokumentere, at misbruget er vedvarende, og at alle behandlingsmuligheder er udtømte.

"Hvordan laver man en erklæring om, at forældrene aldrig bliver stoffri – og hvor lang tid frem skal den prognose være rettet?"
– Lolland kommune

Det er nogle af de problemer, kommunerne henviser til, i den netop offentliggjorte undersøgelse, som Ankestyrelsen har udarbejdet for Socialministeriet og Familiestyrelsen.

[Læs mere om undersøgelse af forældreevne og prognosevurdering >>](#)

Ultimativ beslutning at tvangsadoptere

Kommunerne anser en adoption uden samtykke fra forældrene som en ultimativ indgribende foranstaltning for et barn, da den ikke kan ændres.

Adoption uden samtykke står i kontrast til en beslutning om at anbringe et barn uden samtykke, som kan ændres, hvis den ene eller begge forældre senere bliver i stand til at være en god forælder for barnet.

Når et barn bliver anbragt har kommunen desuden mulighed for at støtte op om kontakten mellem barnet og de biologiske forældre.

Dog finder kommunerne, at tvangsadoption er en god mulighed at have – men pointerer, at det tager tid før nye regler er fast en del af sagsbehandlingen.

"Det tager bare lang tid, når der er ændringer, der er modsætninger til, hvad vi altid har gjort. Det kan man altså ikke bare lige ændre fra den ene dag til den anden".

"Nyuddannede fra 2010 får undervisning i tvangsadoption, og det vil derfor være mere naturligt for dem at tænke på det."
- Fredericia kommune

Familiestyrelsen har undervist kommunerne

For at øge kendskabet til de nye regler underviste Familiestyrelsen i 2010 repræsentanter fra 67 kommuner.

Praksis savnes

På undersøgelsestidspunktet var kun 1 barn blevet tvangsadopteret. Ankestyrelsen vurderer, at loven kun er relevant for en lille gruppe børn, men at der er flere børn i målgruppen, end dem der på nuværende tidspunkt er truffet afgørelse om.

Kommunerne efterspørger praksiseksempler, som de kan læne sig op ad, når de drøfter muligheden for adoption uden samtykke. Usikkerheden om praksis kan være en af årsagerne til, at kommunerne ikke endnu er begyndt at indstille sager om tvangsadoption til børn og unge-udvalget.

"Når der er dannet en praksis, kan vi finde ud af, om vi har tolket ændringerne på samme måde som de andre".
- Fredericia kommune

Ud over kommuner medvirker også statsforvaltningerne, advokater og Ankestyrelsen i sagsbehandling af sager om adoption uden samtykke. Disse andre aktører efterlyser også mere praksis på området.

Principafgørelser om adoption uden samtykke

Ankestyrelsen har netop offentliggjort 2 Principafgørelser om adoption uden samtykke. Du kan læse mere om Principafgørelserne i artiklen "Lettere adgang til adoption uden samtykke" i dette nyhedsbrev >>

Plejefamilier har ikke råd til at adoptere

Når vi spørger kommunerne om, hvem der er de mest oplagte adoptanter, peger de alle på børnenes nuværende plejefamilier. Det er dog kommunernes opfattelse, at plejefamilierne ikke ønsker at adoptere.

Kommunerne henviser til, at de fleste plejefamilier anser rollen som plejefamilie som et erhverv. De får en løn og en indtægt, som de er afhængige af.

Kommunerne siger også, at de børn, som efter loven kan blive tvangsadopteret, ofte er behandlingskrævende børn. En plejefamilie har mulighed for løbende at få professionel hjælp, men denne hjælp stopper, hvis de adopterer barnet. En familie, som adopterer deres plejebarn, skal derfor på ny søge om hjælp fra kommunen.

"Det er en smuk drøm at tænke, at plejefamilier er potentielle adoptanter – det vil absolut høre til undtagelsen (...) de får en løn og en indtægt, som de er afhængige af – ofte ser man plejefamilierne skipper jobbet og den stigende professionalisering, der sker, så falder interessen som adoptanter ganske naturligt."

"Mange af de børn, der vil skulle adopteres, vil have udfordringer, der gør, at plejefamilierne selv skal blive en sag for at få den nødvendige hjælp fra kommunen"
- Aalborg kommune

Læs mere om betingelserne for at gennemføre en adoption uden samtykke af et barn med særlige behov >>

Store krav til sagsbehandlingen

Sager om adoption uden samtykke stiller store krav til sagsbehandlingen. Det er ikke kommunen, der træffer den endelige afgørelse – det er den statsforvaltning, som kommunen hører under.

- Kommunen indstiller sagen om adoption uden samtykke til børn og unge-udvalget.
- Børn og unge-udvalget anbefaler adoption uden samtykke og sender sagen til Ankestyrelsen.
- Ankestyrelsen giver samtykke til indstillingen og sender sagen til Statsforvaltningen.
- Statsforvaltningen træffer den endelige afgørelse, efter den har været forelagt Familiestyrelsen.

Kommunerne er usikre på sagsgang og sagsbehandling

Undersøgelsen viser, at kommunerne er i tvivl om flere forhold i forbindelse med den konkrete sagsgang og sagsbehandlingen af sager om adoption uden samtykke. Blandt andet, hvem der beskikker advokat i sagerne, og om kommunen kan begynde på en sag om adoption uden samtykke inden barnets fødsel.

Det tyder på, at kommunerne har behov for mere vejledning i sagsgangen og sagsbehandlingen i sager om adoption af børn uden samtykke fra forældrene.

Læs hele velfærdsundersøgelsen på www.ast.dk >>

Lettere adgang til adoption uden samtykke

Adgangen til adoption uden samtykke blev udvidet i 2009, da adoptionsloven blev ændret. Lovændringen betyder blandt andet, at adoption uden samtykke nu kan gennemføres på et langt tidligere tidspunkt end hidtil. Efter udvidelsen af reglerne har Ankestyrelsen nu offentliggjort to nye Principafgørelser om adoption uden samtykke.

Af fuldmægtig Jeannette Winther, Ankestyrelsen

Nye regler i adoptionsloven

Reglerne for adoption uden samtykke blev udvidet ved en lovændring i 2009. Hensigten med udvidelsen er at sikre kontinuitet og stabilitet i opvæksten for anbragt børn gennem adoption uden samtykke, når det vurderes, at forældrene aldrig vil kunne tage sig af dem og give dem en stabil familierelation.

- Som noget nyt er det i særlige situationer muligt at bortadoptere et barn under 1 år uden samtykke. Et barn under 1 år kan eksempelvis blive adopteret uden samtykke, hvis forældrene ikke har vist at have forældreevne i forhold til ældre søskende.
- Børn, der har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, kan også bortadopteres uden samtykke, hvis forældrene varigt ikke evner at tage omsorg for barnet. Tidligere kunne plejeforældre til et barn tidligst adoptere barnet mod forældrenes vilje, når plejeforholdet havde stået på i 6–8 år.

Adoptionslovens § 9

Stk. 2. Selv om forældrene ikke vil give samtykke efter § 7, stk. 1, kan adoptionsbevilling i særlige tilfælde meddeles, hvis væsentlige hensyn til, hvad der er bedst for barnet, taler for det. Er barnet anbragt uden for hjemmet, kræver meddelelse af bevilling samtykke fra Ankestyrelsen.

Stk. 3. Adoption af et barn under 1 år kan meddeles efter stk. 2, hvis det er godtgjort, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet og heller ikke vil være i stand til at spille en positiv rolle for barnet i forbindelse med samvær.

Stk. 4. Adoption af et barn, der har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, kan meddeles efter stk. 2, hvis det er godtgjort, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet.

Principafgørelser om de ændrede regler

Når en kommune rejser en sag om adoption, skal Ankestyrelsen vurdere, om betingelserne for at gennemføre en adoption uden samtykke er opfyldt. Desuden skal Ankestyrelsen vurdere, om man er enig i kommunens anbefaling af en adoption uden

samtykke. Sagen sendes herefter til Statsforvaltningen, der skal tage endelig stilling til en eventuel adoption.

Siden oktober 2009 har Ankestyrelsen behandlet 8 sager om bortadoption, og i 5 af sagerne gav Ankestyrelsen samtykke til adoption.

Ankestyrelsen har netop offentliggjort to Principafgørelser om adoption uden samtykke.

Bortadoption af barn under 1 år uden samtykke

I Principafgørelse 180-11 gav Ankestyrelsen samtykke til, at et barn kunne bortadopteres uden samtykke.

Barnet var under 1 år, da Børn og unge-udvalget fandt, at betingelserne for adoption var opfyldt. Sagsbehandlingen hos de øvrige myndigheder, Ankestyrelsen og Statsforvaltningen kunne ikke afsluttes, inden barnet var fyldt 1 år, så 1 års-fristen var overskredet.

Ankestyrelsen besluttede at give samtykke til bortadoption, idet der forelå et særligt tilfælde, hvor loven gav mulighed for at meddele samtykke, når det var bedst for barnet.

Ankestyrelsen lagde blandt andet vægt på, at der ikke havde været kontakt mellem mor og barn siden fødslen, og at moren var psykisk syg og dårligt fungerende. Desuden havde barnet været anbragt i plejefamilien, siden hun var 4 måneder gammel, og plejefamilien ønskede at adoptere hende.

[Læs Principafgørelse 180-11 >>](#)

Bortadoption efter plejeforhold i mere end 3 år

Når myndighederne skal vurdere, om betingelserne for bortadoption er opfyldt, skal de tage stilling til, om de biologiske forældre varigt ikke vil være i stand til at tage sig af barnet. Det er derfor nødvendigt at inddrage forældrenes livsforløb for at kunne opstille en prognose for, om det er sandsynligt, at forældreevnen kan genvindes.

I Principafgørelse 179-11 vurderede Ankestyrelsen, at der kunne udarbejdes en prognosevurdering på baggrund af et sammendrag af de oplysninger, der allerede lå på sagen. Moderen ønskede ikke at deltage i en ny undersøgelse hos en psykiatrisk speciallæge.

Ankestyrelsen vurderede, at oplysningerne til fulde afdækkede moderens nuværende situation og hendes forventede fremtidige situation, herunder at hun også i fremtiden ville være ude af stand til at varetage omsorg for barnet.

Sagen drejede sig om et barn på 10 år, der havde været anbragt hos samme plejefamilie, siden hun var 1 døgn gammel. Der havde i flere år ikke været samvær mellem moren og barnet, og moren var psykisk syg og dårligt fungerende. Barnet ønskede at blive bortadopteret, og plejefamilien ønskede at adoptere barnet.

[Læs Principafgørelse 179-11 >>](#)

[Vi henviser desuden til artiklen "Tvangsadoptioner er svære at gennemføre" i dette nyhedsbrev >>](#)

Nogle anbragte unge kan blive på anbringelsesstedet til de er 23 år

Støtteforanstaltninger til unge ophører som udgangspunkt, når de fylder 18 år. Unge, der er anbragt uden for hjemmet, har dog mulighed for at blive i deres plejefamilie, på deres opholdssted eller andet anbringelsessted, indtil de fylder 23 år. Det er en betingelse, at den unge gerne vil blive på anbringelsesstedet, og at kommunen vurderer, at den unge kan få et væsentligt udbytte af at blive.

Af fuldmægtig Jette Christiansen, Ankestyrelsen

Unge har ret til efterværn – også når de har behov for støtte længere ud i fremtiden

Inden en anbragt ung fylder 18 år, skal der tages stilling til efterværn. Betingelsen for at få efterværn er, at den unge skal kunne få noget væsentligt ud af perioden med efterværn.

Det er ikke et krav, at den unge i perioden skal blive helt selvhjulpnen, så der ikke længere vil være behov for støtte fra kommunen, senest når den unge fylder 23 år.

Efterværn - også når der er behov for støtte efter det 23. år

Ankestyrelsen har i Principafgørelse 233-10 slået fast, at en kommune ikke kan give afslag på efterværn, alene fordi den unge formentlig også har behov for støtte efter at være fyldt 23 år.

Sagen drejer sig om efterværn til en ung mand, der havde været anbragt uden for hjemmet, siden han var 15 år. Først boede han i et socialpædagogisk bofællesskab. Fra han var i 17-års alderen, boede han i en hybelordning, og han havde tilknyttet en kontaktpædagog 2 gange ugentligt.

Den unge mand var blevet anbragt, fordi han var involveret i hærværk, ildspåsættelse og besiddelse af stoffer samtidig med, at hans skole og forældre ikke længere kunne rumme ham. Han var diagnosticeret med Gilles de la Tourette, og hans mentale udvikling var lavt i normalområdet.

Under opholdet på det socialpædagogiske opholdssted udviklede han sig meget positivt. Kommunen vurderede dog, at han fortsat ville have brug for støtte og vejledning i forhold til praktiske hverdagsting, økonomi og ind i mellem sandsynligvis også i forhold til det adfærdsmæssige. Desuden ville han have behov for vejledning i forhold til sin uddannelses- og erhvervsmæssige fremtid.

Ankestyrelsen afgjorde, at den unge mand var berettiget til efterværn. Vi lagde vægt på oplysningerne om hans positive udvikling under anbringelsen på opholdsstedet og i hybelordningen samt hans behov for fortsat støtte.

[Læs Principafgørelse 233-10 >>](#)

Hvem kan få efterværn i form af fortsat døgnophold?

Betingelserne for at give efterværn er, at den unge skal kunne få noget væsentligt ud af efterværnet. Kommunen skal foretage en konkret individuel vurdering i hvert enkelt tilfælde af udsigten til, at efterværnet vil bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge. Hjælpen skal have fokus på at understøtte den unges uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold, fx anskaffelse af bolig.

Vurdering af, om der er udsigt til en positiv udvikling hos den unge

Når der er udsigt til en positiv udvikling hos den unge i perioden med efterværn, er der grundlag for efterværn i form af fortsat døgnophold. Vurderingen kan tage udgangspunkt i udviklingen hos den unge under anbringelsen indtil videre.

- Har den unge udviklet sig positivt i forhold til selv at kunne tage vare på personlige og praktiske forhold?
- Er der udsigt til, at denne udvikling vil kunne fortsætte?
- Har den unge vist, at han eller hun er blevet bedre til selv at sørge for daglige opgaver? Det kan være i forhold til uddannelse eller arbejde, økonomi, kost, rengøring, personlig hygiejne mv.

Hvilke anbragte unge kan ikke få efterværn i form af fortsat døgnophold?

Der vil være nogle unge, der er så dårligt fungerende, at de ikke har udsigt til at få et tilstrækkelig positivt udbytte af at fortsætte i efterværn. Disse unge må kommunerne tage hånd om efter de øvrige muligheder i serviceloven for at give støtte til personer med psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse eller med særlige sociale problemer.

Nogle gange vil det allerede i handleplanen være forudsat, at den unge skal flytte fra en institution for unge til en institution for voksne, når han eller hun fylder 18 år.

Der vil også være nogle unge, der er nået så langt i deres udvikling, når de fylder 18 år, at de kan klare sig selv eller nøjes med mindre omfattende efterværn. Det kan eksempelvis være en fast kontaktperson, udslusningsordning eller andre former for støtte, der bidrager til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge. Disse unge vil heller ikke være berettiget til efterværn i form af fortsat døgnophold.

Kommunerne anbringer færre børn uden for hjemmet

Antallet af afgørelser om at anbringe børn og unge uden for hjemmet er faldet med 12 procent siden 2009 og i alt med 23 procent siden 2008, viser den netop offentliggjorte anbringelsesstatistik fra Ankestyrelsen. En større andel af afgørelserne vedrører anbringelser af helt små børn, ligesom der også kan konstateres en større andel af tvangsmæssige anbringelser.

Af fuldmægtig Steen Birkedal, Ankestyrelsen

Andelen af helt små børn, der bliver anbragt uden for hjemmet er stigende

Ankestyrelsens anbringelsesstatistik viser, at faldet i afgørelser om anbringelser dækker over store forskydninger mellem aldersgrupperne. Andel af de 0-3 årige børn, der bliver anbragt uden for hjemmet, er således stigende. 13 procent af de afgørelser, der blev truffet i 2010 vedrørte de helt små børn. I 2009 var det 12 procent, og i 2007 vedrørte 9 procent af afgørelserne anbringelse de 0-3-årige.

Færre teenagere anbringes

Det største fald er sket i aldersgruppen 12-14 år. Antallet af afgørelser om de 12-14-årige udgjorde 23 procent af det samlede antal afgørelser i 2010, mens det tilsvarende tal i 2007 var 29 procent.

Færre børn er anbragt uden for hjemmet

Ved udgangen af 2010 var i alt 12.565 børn og unge anbragt uden for hjemmet mod 12.833 i 2009. I 2010 var 54 procent af disse drenge og 46 procent piger.

Læs Ankestyrelsens anbringelsesstatistik på www.ast.dk >>

Flere børn anbringes hos plejefamilier

Der er en klar tendens til, at kommunerne i højere grad anbringer børn og unge hos plejefamilier. Siden 2007 er andelen af børn og unge, der bliver anbragt hos plejefamilier, steget med 25 procent. I samme periode er andelen af børn og unge, der bliver anbragt på døgninstitutioner, faldet med 22 procent.

Andelen af tvangsanbringelser stiger

I 2010 traf kommunerne 311 afgørelser om anbringelse uden samtykke fra forældrene. Det svarer til 12 procent af alle afgørelser truffet i 2010. I 2007 var 7 procent af afgørelserne tvangsmæssige.

Den samlede gruppe af børn, der er anbragt uden samtykke fra deres forældre, er også steget. Ved udgangen af 2007 var der 1.412 tvangsmæssigt anbragte børn og unge, mens der ved udgangen af 2010 var 1.763. Det er en stigning på 25 procent.

Unge i efterværn er igen en del af statistikken

Anbringelsesstatistikken 2010 indeholder oplysninger om 18-22-årige i efterværn for perioden 2007-2010.

Efterværn er et tilbud til unge fra 18 til 22 år

Serviceovens § 68, stk. 12:

Kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune skal senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes efter § 76. Kommunalbestyrelsen skal forinden da i samarbejde med den unge have revideret handleplanen og herunder have taget stilling til den unges videre forløb med hensyn til uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold.

Kommunerne skal indberette alle afgørelser om behov for efterværn til Ankestyrelsens anbringelsesstatistik, og de fortsætter herefter med at indberette sagshændelser om unge i døgnophold.

Udvalgte resultater fra anbringelsesstatistikken om 18-22-årige i efterværn

- Antallet af etableringer af døgnophold som led i efterværn faldt fra 1.113 i 2007 til 886 i 2010
- 22 procent af alle der er i døgnophold som led i efterværn bor på eget værelse eller kollegieværelse
- Der er flere mænd (59 procent) end kvinder (41 procent), der har døgnophold som led i efterværn

Læs også artiklen "Nogle anbragte unge kan blive på anbringelsesstedet, til de er 23 år" i dette nyhedsbrev, hvis du vil vide mere om efterværn >>

Leg selv med tallene

"Tal fra Ankestyrelsen" er Ankestyrelsens dataportal. Her finder du blandt andet:

- Anbragte børn og unge ved udgangen af året
- Kommunale afgørelser og iværksættelser af anbringelser
- 18-22årige med døgnophold i efterværn
- Kvartalstal for 2011

Herudover finder du Ankestyrelsens øvrige statistikker fordelt på kommuner og/eller regioner. Du kan sammensætte tallene på kryds og tværs og få dem præsenteret grafisk.

Gå til "Tal for Ankestyrelsen" på www.ast.dk/tal_fra_ankestyrelsen >>

Frit valg af botilbud

Ankestyrelsen har taget stilling til spørgsmålet om frit valg af længerevarende botilbud. Vi har slået fast, at en kommune kun kan anvende botilbud, der er registreret på Tilbudsportalen. Vi har desuden vurderet, at økonomiske hensyn kan begrænse en borgers ret til frit valg af botilbud.

Af specialkonsulent Peter Korsgaard, Ankestyrelsen

Borgerens ret til et tilsvarende botilbud

En borger, der har ret til længerevarende ophold i et botilbud, har ret til at vælge et tilsvarende tilbud i en anden kommune, hvis borgeren ønsker at flytte. Der har i praksis været usikkerhed om kommunernes forpligtelse til at betale for udgiften til det valgte botilbud.

Ankestyrelsen har i to Principafgørelser behandlet spørgsmålet om:

- det er en betingelse, at det valgte botilbud er registreret på Tilbudsportalen
- borgerens frie valg af botilbud kan begrænses ud fra økonomiske hensyn

Serviceovens § 108

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde ophold i boformer, der er egnet til længerevarende ophold, til personer, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

Stk. 2. Personer, som modtager tilbud efter stk. 1, og som ønsker at flytte til en anden kommune, har ret til et tilsvarende tilbud i en anden kommune. Det er en forudsætning, at den pågældende opfylder betingelserne for at blive optaget i både fraflytningskommunen og tilflytningskommunen.

Serviceniveau

En kommune kan lægge et serviceniveau for kapacitet og kvalitet i udbuddet af længerevarende botilbud. Serviceniveauet skal dog leve op til serviceovens krav. Desuden skal der altid foretages en konkret vurdering af, om borgerens behov kræver, at serviceniveauet må fraviges.

Egnet botilbud, som ikke er væsentligt dyrere, kan kommunen ikke afslå

Kommunen kan ikke afslå at betale for ophold i et længerevarende botilbud efter fritvalsreglerne, hvis botilbuddet er egnet og ikke er væsentligt dyrere, end det tilbud kommunen er kommet med.

Serviceovens § 14

Socialministeren samler og formidler oplysninger om kommunale, regionale og private tilbud efter §§ 32 og 36, § 66, nr. 1 og 2, jf. § 142, stk. 1, nr. 1, § 66, nr. 5 og 6, §§ 101, 103, 104 og 107-110, i en landsdækkende oversigt (Tilbudsportalen).

Stk. 2. Kun tilbud, som er registreret i Tilbudsportalen, kan indgå i kommunalbestyrelsens forsyning, jf. § 4, stk. 2.

Frit valg af et tilsvarende botilbud

I Principafgørelse 178-11 har Ankestyrelsen slået fast, at en kommune ikke kan tilbyde en borger ophold i et botilbud efter fritvalgsreglerne, når botilbuddet ikke er optaget på Tilbudsportalen. Borgeren havde ret til at vælge et andet tilbud fra Tilbudsportalen, der fagligt og økonomisk svarede til kommunens tilbud.

Registrering på Tilbudsportalen er en betingelse

Sagen drejer sig om en yngre hjerneskadet mand, der havde betydeligt behov for hjælp i dagligdagen og behov for bostøtte og struktur. Hans hjemkommune visiterede ham til et ophold på et længerevarende botilbud, som ikke opfyldte hans behov. Han ønskede at blive visiteret til et andet botilbud i en anden kommune.

Botilbuddet i den anden kommune var ikke godkendt efter serviceovens § 108, og det var ikke registreret i Tilbudsportalen. Hjemkommunen afviste derfor at dække udgifterne til opholdet i den anden kommune.

Mandens hjemkommune tilbød ham samtidig at komme på venteliste til et andet botilbud, hvor målgruppen var personer med sammensatte funktionsnedsættelser. Kommunen anførte, at beboerne havde et funktionsniveau, som svarede til borgerens, og at stedet til fulde ville kunne dække borgerens behov for pleje og omsorg.

Ankestyrelsen slog fast, at det er en betingelse for en kommunes tilbud om længerevarende ophold, at botilbuddet er registreret i Tilbudsportalen. Dette fremgår klart af serviceovens § 14, stk. 2, og af lovens forarbejder.

Mandens hjemkommune kunne derfor ikke give ham ret til ophold i botilbuddet i den anden kommune.

Et fagligt og økonomisk tilsvarende tilbud

Borgeren havde krav på et tilbud, der med respekt for hans sammensatte funktionsnedsættelse og ressourcer opfyldte hans behov for et botilbud med tilknyttet hjælp og støtte.

Botilbuddet i mandens hjemkommune lå efter Ankestyrelsens opfattelse inden for serviceovens rammer, idet det efter beskrivelsen kunne opfylde hans behov.

Ankestyrelsen fremhævede, at det ved begrebet "tilsvarende tilbud" må forudsættes, at der skal være tale om et tilbud som både fagligt og økonomisk er tilsvarende, og som derfor ikke må være væsentligt dyrere end det tilbud, kommunen er kommet med. Det er en konkret vurdering af den samlede situation, der er afgørende for, om der er tale om et væsentligt dyrere tilbud.

[Læs Principafgørelse 178-11 >>](#)

Økonomiske hensyn

I Principafgørelse 165-10 tog Ankestyrelsen stilling til indholdet af begrebet "tilsvarende tilbud" set i forhold til det tilbud, kommunen var kommet med.

En yngre handicappet mand med en betydeligt nedsat funktionsevne var berettiget til et botilbud. Kommunen deltog i et møde på mandens behandlingscenter, hvor der blev fremlagt tre forslag til botilbud til ham.

Behandlingscenteret vurderede, at det ene af de tre botilbud var det tilbud, der bedst opfyldte borgerens behov, og borgeren valgte dette botilbud. Kommunen imødegik ikke denne vurdering på mødet. Efterfølgende tilbød kommunen borgeren ophold i et af de to andre fremlagte botilbud, som var noget billigere end det, borgeren havde valgt.

Ankestyrelsen slog fast, at der i begrebet "tilsvarende tilbud" indgik:

- en vurdering af tilbuddets egnethed til at opfylde borgerens behov for hjælp, støtte og udvikling på et niveau, der svarede til kommunens tilbud.
- en økonomisk dimension, som betød, at et botilbud ikke var tilsvarende, såfremt der var tale om en væsentlig merudgift i forhold til det tilbud, kommunen var kommet med.

Ankestyrelsen fandt ud fra en samlet vurdering, at der ikke var tale om en væsentlig merudgift, og at manden havde ret til det valgte botilbud.

[Læs Principafgørelse 165-10 >>](#)

Flere klagesager i statsforvaltningerne

De sociale nævn og beskæftigelsesankenævnene i statsforvaltningerne har siden kommunalreformens gennemførelse behandlet et stigende antal klagesager over kommunernes afgørelser. Det viser hovedresultater fra ankestatistikken over de seneste 4 år.

Af fuldmægtig Finn Hess, Ankestyrelsen

Flere sager efter kommunalreformen

Ankestatistikken beskriver afgørelser truffet i de sociale nævn og beskæftigelsesankenævnene. Statistikken bygger på oplysninger fra journalsystemet i de 5 sociale nævn og de 5 beskæftigelsesankenævn.

Fra 2007 til 2010 har hovedtendensen i sagsbehandlingen i de sociale nævn og beskæftigelsesankenævnene være præget af:

- stigende antal behandlede sager
- faldende andel sager, der er afgjort på nævnsmøde
- faldende omgørelsesprocenter
- forskelle i sagsbehandlingstider mellem statsforvaltningerne

Nævnene behandler fortsat flere sager

Kommunalreformens første år førte til en faldende tilgang af sager. Den fortsatte stigning i tilgangen af sager i 2008 og 2009 medførte imidlertid, at antallet af behandlede sager i løbet af 2009 oversteg niveauet for behandlede sager inden gennemførelse af kommunalreformen i 2007.

I 2010 behandlede de sociale nævn og beskæftigelsesankenævnene tilsammen 36.431 sager. Siden 2007 har der været tale om en samlet vækst på 13.277 sager, svarende til 57 procent.

Tabel 1 Behandlede sager i de sociale nævn og beskæftigelsesankernævnene

	Sager i alt	De sociale nævn	Beskæftigelsesankenævn
2007	23.154	12.474	10.680
2008	27.520	13.816	13.704
2009	31.986	16.589	15.397
2010	36.431	19.806	16.625

Kilde: Ankestatistik for beskæftigelsesankenævnene og de sociale nævn. Ankestyrelsen.

Andelen af afgørelser på nævnsmøde falder

I de sager, hvor der ikke er tvivl om en afgørelse, kan ankesager i de sociale nævn og beskæftigelsesankenævnene, efter lov om retssikkerhed og administration, enten afgøres af nævnene ved almindeligt flertal eller af formanden.

Andelen af nævnsmødeafgørelser i de to nævn faldt fra 41 procent i 2009 til 39 procent i 2010. Faldet skyldes især færre nævnsmødeafgørelser i de sociale nævn.

Tabel 2 Afgørelser truffet på nævnsmøde i procent

	Begge nævn	De sociale nævn	Beskæftigelsesankenævn
2007	44	37	52
2008	42	42	43
2009	41	39	43
2010	39	36	42

Kilde: Ankestatistik for beskæftigelsesankenævnene og de sociale nævn. Ankestyrelsen.

Omgørelsesprocenten falder

Nævnene kan enten stadfæste eller omgøre de kommunale myndigheders afgørelser. En sag er omgjort, når den er ændret eller hjemvist til fornyet sagsbehandling og afgørelse i kommunen.

I 2010 blev 25 procent af de realitetsbehandlede sager – det vil sige afsluttede sager eksklusive henviste og afviste sager - ændret eller hjemvist til fornyet behandling og afgørelse i kommunerne. I forhold til 2009 var det et mindre fald.

Siden 2007 har begge nævn omgjort en faldende andel af de ankede sager. I 2010 omgjorde de sociale nævn 25 procent af de påklagede afgørelser og beskæftigelsesankenævnene 26 procent.

Tabel 3 Omgjorte sager i procent

	Begge nævn	De sociale nævn	Beskæftigelsesankenævn
2007	29	27	31
2008	27	26	28
2009	26	25	28
2010	25	25	26

Kilde: Ankestatistik for beskæftigelsesankenævnene og de sociale nævn. Ankestyrelsen.

Sagsbehandlingstiden faldt i 2010

I 2010 udgjorde den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i alt 15,9 uger i de sociale nævn og i beskæftigelsesankenævnene. Det svarer til et fald på ca. 1 uge i forhold til 16,8 uger i 2009.

Sagsbehandlingstiden i 2010 er for landet som helhed dog forsat et stykke over niveauet fra kommunalreformens første år.

Tabel 4 Gennemsnitlig sagsbehandlingstid opgjort i uger

	Begge nævn	De sociale nævn	Beskæftigelsesankenævn
2007	14,3	13,5	15,1
2008	15,2	14,9	15,4
2009	16,8	16,6	17,0
2010	15,9	15,7	16,1

Kilde: Ankestatistik for beskæftigelsesankenævnene og de sociale nævn. Ankestyrelsen.

Ankestatistikken

Ankestatistikken indeholder oplysninger om aktiviteter i de sociale nævn og beskæftigelsesankenævnene fordelt på hovedlovområderne og geografisk fordelt på de fem statsforvaltninger. Ankestatistikken udkommer elektronisk og kan findes på Ankestyrelsens hjemmeside.

Mere detaljerede oplysninger om antallet af ankesager fordelt på enkeltparagraffer og på kommuner er tilgængelige under Tal fra Ankestyrelsen. Her findes også oplysninger på kvartalsbasis.

Læs ankestatistikken på www.ast.dk >>

Gå til Tal fra Ankestyrelsen på www.ast.dk/tal_fra_ankestyrelsen >>

Kort Nyt fra Ankestyrelsen

Bedre begrundelse for afgørelser om afslag på principiel behandling

Ankestyrelsen har besluttet, at vi vil styrke vores information til kommunerne og borgerne, når vi afviser at behandle en klagesag. Vi har især fra nogle kommuner fået melding om, at det er vanskeligt at forstå, hvorfor vi afviser at behandle en sag. I de sager, som vi afviser at behandle, vil vi fremover på side 1 i afgørelsen give en klar og forhåbentlig mere tydelig begrundelse for, hvorfor vi ikke kan behandle sagen.

Borgerne kan klage over kommunens afgørelser til de sociale nævn eller beskæftigelsesankenævnene. Der kan normalt ikke klages videre, men Ankestyrelsen kan behandle en sag på baggrund af en klage fra en borger eller en kommune, hvis sagen har principiel eller generel betydning. Ankestyrelsen behandler kun ca. 10 procent af klagerne.

Principiel eller generel betydning er ikke et entydigt begreb, og det kan derfor være vanskeligt at forstå, hvorfor vi afviser en sag. Der kan være mange grunde til, at vi afviser at behandle en klagesag. De typiske grunde er:

- Afgørelsens resultat afhænger af en konkret vurdering af de faktiske forhold i sagen, og der er ikke i øvrigt tvivl om anvendelsen af reglerne på området.
- Reglerne på området er klare og præcise, og der er derfor ikke behov for yderligere afklaring i en Principafgørelse.
- Vi har allerede i en tidligere Principafgørelse taget stilling til problemet. Denne Principafgørelse løser derfor spørgsmålet i sagen.

Vi vil opfordre til, at klager, der har vanskeligt ved at forstå vores begrundelse for, at vi afviser at behandle sagen, henvender sig til os om det. Du kan kontakte Ankestyrelsen på telefon 33 41 12 00.

Nyeste Principafgørelser

Ankestyrelsen har i oktober udsendt Principafgørelser om blandt andet:

- Borgerne kan have ret til at få genoptaget sager om supplement til brøkpension
- Anden aktør kan ikke træffe afgørelse om retten til sygedagpenge
- Personer, der passer nærtstående døende i eget hjem, er ikke arbejdsskadeforsikret

[Se alle de nyeste Principafgørelser på www.ast.dk >>](http://www.ast.dk)